

UNIAREA POPORULUI

ABONAMENTUL:

Pe un an 500 Lei,

pe o jumătate de an 250 Lei

Abonamentele se plătesc
înainte!

Inscrisă în registrul publicațiilor periodice al Tribunalului
Târnava-Mică sub Nr. 3-1938

Intemeietori: † Al. Lupeanu-Melin și Iuliu Maior

Proprietar și director: IULIU MAIOR

Redactor: SEVER BARBU

Adresa: BLAJ, jud. Târnava-Mică. Telefon Nr. 168

ANUNȚURI ȘI RECLAME:

Un șir Corp V, adică de lărgimea a doi milimetri, Lei 20
Lărgimea de 1 cm. Lei 80

Ardealul, ești iarăși românesc!...

Sufletul neamului tresaltă azi de bucurie mare. Dela un capăt la altul al țării e sărbătoare: sărbătoarea așteptată de patru ani, sărbătoarea cumpărată cu lacrimi și sânge, sărbătoarea eliberării Ardealului de sub tirania Ungurilor barbari.

Ardealul e liber! Au fost alungați de pe meleagurile lui jandarmii cu pene de cocos, grofii fără suflet și fără Dumnezeu, păgânii care nu cunosc omenia, mila și adevărul, mișelii urmași ai sălbatecului Atila și Arpad.

Ardealul e iarăși al nostru! Cei care în patru ani au îndurat tot ce mintea satanică a acestor criminali a născocit — dela bătăi și schingiuri până la răstignirea pe cruce și jupuirea de viu — sunt acum liberi. Vor putea să-și cânte dolnele așa cum le-au învățat dela moși-strămoși, să-și poarte cu fală portul românesc, să-și pască turmele și vitele pe șesurile care numai pentru ei înfloresc așa de frumos în fiecare primăvară.

Ardealul a fost răscumpărat! De când ne-am plămădit pe aceste platuri, suferința ne-a fost soră nedespărțită, lacrimile hrană,

jertfa lege. Ne-am plătit existența cu sângele sfânt al eroilor, începând cu Gelu și sfârșind cu soldații căzuți în această luptă desrobitoare, și pe acest sânge ne-am clădit nădej-dile răscumpărării viitoare. Lacrimile, sângele și pătimirea fraților ne-au adus răscumpăra-rea dorită.

Ardealul va fi în vece românesc! Sufle-tul lui Mihai Viteazul, Horia, Iancu și-al multor de mucenici se va putea odihni în pace. Cei patru ani au fost un vis urit, o pagină rușinoasă în istoria acestui neam de viță nobilă. Prin sabia soldaților noștri și a celor aliați, dreptatea își rosteste azi cuvântul, scriind pentru vece o nouă jertfă și biruință româ-nească. Duhurile celor morți pentru Ardeal vor sta de strajă la hotarele dreptății, sporind puterea urmașilor și mijlocind pentru neam binecuvântarea de sus. Aceasta a fost ultima încercare a Providenței.

Ardealul va fi în vece al nostru, în vece liber, în vece românesc...

Simion I. Crișanu

nie din prilejul intrării trupelor sovietice în Norvegia.

La Varșovia trupele sovietice au trecut la o mare ofensivă între Varșovia și râul Narev

Frontul din Apus

În apus luptele continuă cu toată îndâr-jirea. Armatele anglo-americane au reușit să ocupe mai multe localități la apus de șoseaua Roosendaal-Anvers, înaintând și mai mult în Olanda. În regiunea Hertogenbosch au ajuns la numai doi km. de orașul Boxtel. Dealungul frontului dela Hanchen nu s'au produs schimbări mai importante. În munții Vosgi armatele aliate au cucerit mai multe localități.

În Italia armata a opta britanică a con-tinuat înaintarea, ocupând orașul Cervia. Capul de pod de peste râul Savia la nord de Ces-sena a fost mărit.

Aici luptele merg mai greu și înaintarea se face mai încet, fiindcă Germanii își pun toate puterile ca să nu le ocupe dușmanii țara. Dr. Goebbels s'a și laudat că întăriturile Ger-manilor de pe acest front sunt atât de puter-nice, încât nu există putere pământescă să le poată dărâma și că vin și noile arme ger-mane, atât de mult trâmbițate. Cu toate a-cestea armatele anglo-americane înaintază zi de zi câte puțin și veni-va vremea când vor ajunge chiar la Berlin.

Războiul cu Japonia

În arhipelagul (mai multe insule la un loc, care poartă același nume) Filipinelor, a-mericanii au izbutit să debarce trupe în in-sula Leyte, unde au fost eliberate 11 locali-tăți. În apropiere de aceste insule se dă a-cum cea mai mare bătălie navală din război-ul acesta, între vapoarele de războiu japo-neze și americane. Ultima veste este, că flota Japoneză, a suferit cea mai grea înfrângere din acest războiu.

Situația guvernului nostru

este încă tot cea veche, cu deosebirea că a-cuma se vorbește serios de o schimbare de guvern. Aceasta însă nu se va putea face până nu se vor înțelege deplin partidele. Iar înțelegerea merge cam anevoie. Adică ce să spunem? Vechile partide, cel național-țără-nesc și cel național-liberal, sunt înțelese între ele pe deplin, dar nu se pot înțelege cu cele de stânga, cari cer prea multe ministere. M. Sa Regele este însă hotărât, să rămână pe lângă guvernul Sănătescu atâta vreme cât nu se va face o înțelegere deplină între partide.

Cum stă lumea și țara

Frontul din Răsărit

Comunicatul special al Marelui Stat Ma-jor din 25 Oct. comunică, că forțele româno-sovietice au trecut peste frontiera române-maghiară. Orașele Carei și Satu-Mare au fost ocupate, astfel că întreaga Transilvanie a fost desrobită. De aici înainte armata noastră, îm-preună cu cea sovietică, luptă numai pe teri-toriu inamic, până la sfârșitul războiului. Jertfele noastre au fost mari: peste 1500 ofi-țeri, 1400 subofițeri și 62.000 soldați — morți, răniți și dispăruți — s'au jertfit pentru des-robirea Ardealului.

În Serbia armatele mareșalului Tito, îm-preună cu cele rusești, se îndreaptă acum spre orașele Vișegrad Uzhice. La miazănoapte-apus de Belgrad au fost eliberate mai multe loca-lități și înaintază spre vest, cucerind și ora-șul Šabaț din Serbia apuseană.

În Ungaria trupele româno-ruse continuă înaintarea spre Debrețin, cucerind orașul un-guresc Haidu-Samson care-i la numai 9 km. de Debrețin.

În Grecia, armatele engleze fugăresc pe

Nemți spre Salonic, cucerind orașul Larissa. Totodată Nemții sunt continu hărțuiți de pa-trioții greci și de avioanele engleze.

În Bulgaria, la vest de râul Morava, se dau lupte foarte grele. La Strajin armatele bulgare au respins mai multe atacuri nemțești.

În Prusia Orientală, după lupte foarte grele, armatele sovietice au reușit să zdro-bească împotrivirea germană, cucerind mai multe localități ca Balden, Peteraiken, Drus-ken etc. O mare bătălie de tancuri se dă a-cum în împrejurimile orașului Insterburg.

În Finlanda, armatele sovietice au reușit să-i alunge pe Nemți peste granița finlandeză, trecând în Norvegia, unde au cucerit orașul și portul Kirkenes, foarte important, fiind bun pentru debarcarea trupelor aliate. Cu acest prilej regele Haakon al Norvegiei a adre-sat un cuvânt însuflețit către Norvegieni, în care a anunțat că și trupele norvegiene vor lua parte la eliberarea Norvegiei. În aceeaș vreme guvernul norvegian, refugiat la Londra, s'a adresat mareșalului Stalin, rugându-l, să primească cele mai sincere asigurări de prieti-

Trupele sovietice înaintea în Cehoslovacia

Puternicele trupe sovietice au ocupat zilele trecute orașul cehoslovac Muncacevo, care se numea pe vremea ungurească Muncaci. Acesta este un oraș minier, are 30.000 locuitori și se află pe calea ferată ce duce din Polonia, prin Rutenia, în Ungaria.

Dl. Iuliu Maniu a reintrat în guvern

Am arătat în numărul trecut al gazetei că dl Iuliu Maniu s'a retras din guvern, fiindcă nu i-s'a permis ținerea adunării populare din 15 Octomvrie. După ce guvernul i-a făgăduit că-i va da voie să țină adunarea Duminecă în 29 Octomvrie, D. Sa a reintrat în guvern.

Grăunțe sufletești

Despre Sfânta Scriptură

Sfântul Părinte dela Roma, Papa Pius XII a adresat lumii întregi (pe care prin voia lui Dumnezeu o călăuzește pe calea mântuirii, ca urmaș al Sfântului Petru, vârhovnicul apostolilor) o scrisoare numită enciclică, în care vorbește despre Sfânta Scriptură. Sfânta Scriptură e cuvântul lui Dumnezeu. Toată Scriptura e de Dumnezeu insuflată. Sfânta Biserică ne tâlcuște Sfânta Scriptură. O carte așa de mare, scrisă cu mii de ani înainte, în alte limbi, cari azi nu se vorbesc (Vechiul Testament e în limba ebraică veche și în limba aramaică; iar Noul Testament e scris în limba greacă, în așa numitul dialect comun, care nu se mai vorbește), despre lucruri pe cari mintea omenească, mărginită, anevoie le înțelege, nu poate fi tâlcuită de orcine, cum vrea. Întâlnești de mulțori oameni cari iau din Sfânta Scriptură anumite versete pe cari le tâlcuiesc cum vreau ei. Așa fac sectarii, cari vreau să te uimească cu știința lor în ale Scripturii. Iau câte un verset din Scriptură și îl stălesc după capul lor. În Scriptură se spune că trebuie să ținem toată legea, tot ce ne-a poruncit Dumnezeu, nu o parte pe care s'o alegem.

Sfânta Biserică tâlcuște Biblia fără greșală, căci are acest dar dela Spiritul Sfânt.

Sfântul Părinte arată grija deosebit de mare pe care o au Pontificii Romani (Papii dela Roma) pentru știința biblică, pentru tâlcuirea Sfintei Scripturi pe înțelesul tuturor neamurilor pământului. Tocmai se împlinesc 50 de ani, de când Sfântul Părinte Papa Leon XIII a dat o altă enciclică despre Sfânta Scriptură (numită pe latinește Providentissimus Deus).

Papii au întemeiat școli înalte, cari se ocupă numai de studiul Sfintei Scripturi. La Roma există un Institut Biblic, creat anume pentru acest scop. La Ierusalim s'a întemeiat un alt Institut Biblic, care studiază sate și orașe din Țara Sfântă, pe unde a trăit și a propovăduit Mântuitorul. Învățații călugări din cinul Sfântului Benedict au fost însărcinați să se ocupe de aproape, de fiecare cuvânt din Biblie, ca să nu se strecoare nici o greșală. Ei trebuie să revizuiască Vulgata, adică Biblia latinească, după care se traduce în toate limbile.

Sfântul Părinte vorbește despre valoarea deosebită a Sfintei Scripturi, pe care e bine s'o cunoaștem. E de mare folos sufleteș să citim câte ceva din Noul Testament.

Trebuie să citim Sfânta Scriptură tipărită cu învoirea mai marilor bisericesti și nu ediții cari nu sunt îngăduite, fiind tâlcuite de necredincioși, de sectari, cari au îndrăzneala

să schimbe cuvintele, numai ca să poată scoate din ele învățături nepermise și greșite, contrare adevărului propovăduit de Sfânta Biserică.

Frumoasa și luminoasa scrisoare-enciclică a Sfântului Părinte indeamnă pe preoți, să tâlcuiască Sfânta Scriptură. Când vrem să aflăm, cum se tâlcuște ceva din Sfânta Scriptură, trebuie să întrebăm pe Părintele nostru, nu să ne lăsăm ademeniți de învățături greșite.

Un om a început să spună că după Sf. Scriptură se apropie sfârșitul lumii și deci nimeni să nu facă nimic. Altul spune că e Antihrist în lume, că vine vremea de apoi și alte lucruri. Noi suntem creștini. Credem în Dumnezeu, ținem învățatura creștinească și nu ne lăsăm ademeniți de profeți mincinoși. A crede în lucruri contrare învățării Bisericii e păcat mare. Sfânta Scriptură o tâlcuște Biserică și nu oricare om, care vine să ne spună că e în lume Anticrist sau alte lucruri de acestea.

Biserica noastră greco-catolică s'a îngrijit ca să dea în mâna credincioșilor Biblia, Cartea Cărților, într-o frumoasă și aleasă limbă românească. În 1795 a apărut la Blaj Biblia, sau Sfânta Scriptură tradusă de învățatul călugăr basilean Samuil Micu Clain, tipărită cu cheltuiala Episcopului Ioan Bob. Învățul canonic Timoteiu Cipariu a tradus toată Scriptura. Manuscrisul se păstrează la Blaj, în Biblioteca Centrală. Tot la Blaj se mai păstrează o altă traducere a Bibliei, făcută de învățul canonic Smigelschi.

P. S. Sa Dr. Ioan Bălan, Episcopul Lugojului a tradus Noul Testament. S'a tipărit de două ori și recomand cu drag cititorilor și cititoarelor această carte, ca să citească din ea cât mai des. P. S. Sa traduce și Vechiul Testament, așa că nu peste mult vom avea o nouă traducere greco-catolică a Bibliei.

Călugării franciscani dela Săbăoani (județul Roman) au tradus Noul Testament, pe care încă îl recomand cititorilor și cititoarelor. Și la Săbăoani (unde sunt călugări români romano-catolici) se pregătește o nouă traducere a Bibliei.

Iosif Naghiu

Horthy, Csáki, Teleki

Cine nu a auzit de acești domni unguri, cari în 1940 erau atât de puternici? Cine dintre Români nu s'a spăimântat, când a auzit cântarea făcută de Unguri:

„Horthy, Csáki, Teleki,
Minden oláh menjen ki”,

adecă tot valahul să meargă afară, să plece, să părăsească neapărat Ardealul cedat Ungurilor în 1940.

Bieții Români din Ardealul cedat însă n'au plecat, ci au tăcut, au suferit, s'au rugat lui Dumnezeu și au cerut cu răbdare dreptate dela Dumnezeu. Iar Dumnezeu a ascultat rugăciunea atâtor nenorociți nevinoși.

Unde este astăzi Horthy? Prizonier la Germani; iar despre feciorul lui nu se știe nimica, după ce celalalt fecior se prăbușise cu avionul și murise.

Csáki a murit cu moarte năpraznică, tot asemenea și Teleki. Despre Mussolini se spune că ar fi bolnav și încă foarte rău, ba că chiar și mintea i-s'ar fi întunecat și că este un mort viu. Despre Ciano, cel care a lucrat mai mult pentru răpirea Ardealului, ce să spunem? Doar toată lumea știe că l-a osândit la moarte însuși socrul său, ducele Mussolini cel cu pumnii înclășțați.

Și toate acestea pentru ce? Pentru că popii valahi, pe cari i-au batjocorit, bătut și expulsat ei, s'au rugat lui Dumnezeu, iară poporul cel neîndreptățit și batjocorit s'a rugat, în frunte cu văduvele și orfanii. Și Dumnezeu le-a ascultat rugămintea, așa că nu mai este nici urmă de acei politicieni.

Dumnezeu nu bate cu băta, mai ales acum, când atâția inși își bat joc de Dumnezeu, pentru ca să se convingă toată lumea, că da, este un Dumnezeu, și încă mare și foarte puternic, care răsplătește binele și pedepsește răul, de cele mai multe ori încă aici pe pământ, și de care nu-și poate bate joc nimenea.

Să ne dăm copiii la școala de grădinarit!

Toți țărani cari și-au deschis vreodată ochii și au privit la Bulgarii cari vând legume (zarzavaturi) în piețele orașelor, s'au putut convinge, cât amar de ban câștigă acei oameni.

Pentru ce nu învățăm și noi grădinaritul? Pentru ce nu băgăm noi în buzunar banii pe cari îi bagă Bulgarii? Pentru ce nu vrem să înțelegem că din pământul pe care-l avem putem câștiga de 2—3 ori pe atâta, dacă suntem cuminte?

În credința că fiecare țaran de-al nostru va și răspunde hotărît la aceste întrebări, îi indemnăm, cu tot caldul inimii noastre, să-și trimită copiii la Școala de Horticultură (grădinarit) din Curtea de Argeș, unde sunt 30 de locuri vacante și se primesc absolvenți a patru clase primare, iară în anul IV se face specializarea în industrializarea fructelor și a legumelor.

Cereți prospect detaliat.

Știri scurte politice

Sâmbătă, în 28 Octomvrie, a fost semnat la Moscova armistițiul cu Bulgaria.

Președintele Roosevelt a arătat că America are mai multe vapoare decât întreaga lumea împreună.

În Spania au început revoltele contra generalului Franco.

D-nii Daladier și Blum, foști prim-miniștri ai Franței, se află acum deținuți în orașul Stuttgart din Germania.

Uzinele Ford din America fabrică acum și ele bombe sburătoare.

D-nii Churchill și Eden — miniștri englezi — au părăsit Moscova.

La București s'a ridicat într-o parte a orașului camuflajul.

Macedonia s'a declarat stat independent.

Dl Eden, ministru de externe englez, a mers la Cairo în Egipt.

Horthy și familia sa sunt internați undeva în Germania; Germanii spun că la cererea lor proprie, noi însă credem altfel.

Avem din nou lagăr. O decizie ministerială publicată în Monitorul Oficial poruncește să se deschidă din nou lagărul dela Târgu-Jiu, în care vor intra cetățenii germani și unguri, legionarii și persoanele acuzate de crime de război.

Știrile săptămânii

M. Sa Regele Mihai I a împlinit 23 ani. Miercuri 25 Octomvrie M. Sa Regele Mihai I a împlinit 23 ani de viață. Cu acest prilej întreagă țara l-a sărbătorit, rugându-l pe bunul Dumnezeu, să ni-l țină în pace și sănătos mulți ani cu bine.

Mulțumită lui Dumnezeu pentru recucerirea întregului Ardeal. Întreagă țara a sărbătorit cu mare și multă însuflețire eliberarea Ardealului de către vitezele trupe rusești și românești Joi, 26 Octomvrie, la sărbătoarea sfântului Dumitru. La Blaj toate casele erau împodobite cu mândrul nostru tricolor, iar Prefectura și cu steagurile celor trei aliați. La catedrala Sfintei Treimi din Blaj sf. liturghie a fost slujită de Il. Sa Dr. V. Macaveiu, prepozit capitular și vicar general, înconjurat de canonici. A cântat corul mixt „Jacob Mureșianu” al catedralei de sub conducerea Păr. profesor Celestin Cherebețiu și de sub prezidenția Păr. profesor Dr. Septimiu Todoran. A predicat Păr. rector al Academiei Teologice Dr. Tit Liviu Chinezu. După sf. liturghie s'a cântat doxologia cea mare, „Trăiască Regele” și „Deșteaptă-te Române”. Păcat că studenții și elevii lipsesc din Blaj, ca să-i fi dat sărbătorii însuflețirea proprie tinerimii.

Sărbătorirea d-lui Iuliu Maniu. D-l Maniu numindu-se, pe lângă Iuliu și Dumitru, a fost sărbătorit Joi, 26 Octomvrie, mai întâi la Clubul partidului național-țărănesc, iar apoi acasă la D-Sa. Cu acel prilej un fruntaș al partidului, d-l fost deputat Ilie Lazar, a propus, să i-se ridice d-lui Maniu în piața Clujului un monument. Că cu ce însuflețire s'a primit propunerea, se vede din rezultatul colectei care a dat în mai puțin de un sfert de oră suma frumoasă de 3.652.100 Lei.

Pentru continuarea războiului Camera Comunelor (parlamentul) din Londra a votat un miliard 200 milioane lire sterline, ceea ce în banii noștri face o sumă îngrozitoare.

Lăsați în pace copiii! Sub acest titlu publică dl profesor Dr. Augustin Popa, directorul ziarului „Curierul” din București, un foarte frumos articol, prin care roagă partidele politice, ca pe copii să nu-i amestece în politică. Să ne fie destul cu prostia pe care au făcut-o în privința aceasta legionarii noștri, nefericind zeci de mii de tineri și de părinți.

Pe calea cea bună. Guvernul român a adus la cunoștința Germaniei că face, atât pe supușii germani din România, cât și pe Sașii și Șvabii noștri, solidar (împreună) răspunzători de soarta supușilor români din Germania și că li-se va aplica același tratament pe care-l vor aplica Germanii supușilor români.

De ziua nunții ei! Evreul Harry Lewenter de 26 ani din București se despărțise de curând de soția sa, nu știm din ce motiv. Aceasta s'a hotărât să se mărite după altul. Pe când își serba tinăra pereche căsătorita și rabinul terminase cu rugăciunile, Harry Lewenter, care ascultase întreagă ceremonia dela fereastră, și-a tras un glonte de revolver în cap, murind pe loc. Lângă el s'a aflat un bilețel, adresat fostei lui soții, pe care scrisese, că-i face cadou de nuntă trupul său neînsuflețit. Iată ce urmări triste poate avea divorțul!

Aurul furat de Germani. Un mare ziar londonez scrie că Germanii au furat tot aurul țărilor ocupate de ei. Acest aur, parte l-au ascuns, parte l-au transportat în țările neutre, ca să aibă din ce trăi când se vor refugia. Ziarul roagă țările neutre (cari n'au ținut în acest războiu nici cu una nici cu alta din țările ce se bat), să arete, cât aur li-s'a furat, ca la desbaterile pentru pace să și-l poată recăștiga.

Protestul împotriva cedării Transilvaniei de Nord. Ziarul „România Nouă” din Sibiu publică în Nr. 43 din 26 Oct. 1944 protestul dlui Dr. Iuliu Maniu rostit la Consiliul de Coroană din noaptea de 29—30 August 1940 împotriva cedării Ardealului de Nord Ungariei. „Protestez în contra încercării ce se face și de astădată de a se hotări asupra soartei Ardealului, fără a fi întrebat poporul român din Ardeal. Sunt de părere, să nu se accepte hotărîrea adusă la Viena, ci să o respingem cu toată hotărîrea și cu orice risc. Mai bine o înfrângere în luptă, retragere rușinoasă, decât pierderea unei provincii fără o lovitură de tun”, — a spus marele bărbat al națiunii române.

Și doamna Goga deținută. Ziarele din București aduc știrea că și dua Goga, văduva poetului Octavian Goga, a fost deținută, fiind învinuită că ar fi înstrăinat unele lucruri din castelul ambasadei rusești din București și că ar fi făcut mai multe afaceri nepermise la Consiliul de Patronaj.

Mussolini pe moarte. Ziariști neutri aduc știrea că vestitul Mussolini, celce a fost unul dintre vânzătorii Ardealului de Nord, este pe moarte, pe urma veștilor rele primite de pe fronturi.

60.000 Lei o călătorie dela Dorohoi și înapoi. E grozav, câtă speculă se face acum! Pentru o călătorie cu autobuzul dela București peste Botoșani la Dorohoi, dus și întors, cer la București 60.000 Lei.

Taxele pe beuturi vor fi mărite. Guvernul nu vrea să ridice impozitele, nici să îngreuneze prea mult sarcinile. În schimb a ridicat taxele pe beuturi, fiindcă fără de acelea se poate trăi, iar celce vrea să bea, n'are decât să plătească.

Pedeapsa cu moartea nu s'a șters pentru ceice vor înlesni fuga prizonierilor germani din lagăre, ori le vor da loc de adăpost, de ascundere sau de întâlnire.

Mustul a făcut două jertfe în Dolj. Locuitorii Florea Apostolache și Dumitru N. Stănoiu din comuna Bechet, jud. Dolj, au intrat în marea pivniță a unui boiler, ca să guste vinul cel nou. A doua zi dimineața proprietarul pivniței d-l Marin Ionescu Bontea i-a găsit pe amândoi morți. I-au omorât gazurile cari iasă din must.

Grozăvile din Ucraina. Radio Moscova a anunțat Miercuri, 18 Octomvrie, că peste 1.500.000 de civili și soldați sovietici au ucis Germanii în Ucraina, și încă după ce au fost chinuți până la moarte. Cei mai mulți au fost împușcați sau spânzurați, iar nu puțini arși de vii sau omoriți în vagoane-dubă.

Oameni de omenie! Comerciantul Andrei Costescu din Sibiu a vândut la Constanța diferite mărfuri, pentru cari a încasat 5½ milioane Lei. Cu suma de Lei 300.000 a cumpărat mai mult caș pe care l-a încărcat în tren cu ajutorul a doi hamali. După ce au gătat de încărcat, neguțătorul i-a dus în cafenea, ca să-i omenească. Fiind grăbit, și-a

uitat pe masă servieta în care avea 5 milioane Lei. Cei doi hamali observând servieta, au cercetat-o și au văzut că e plină de bani. S'au hotărât s'o predea gardianului, dar tocmai în clipita aceea iată că apare păgubașul care a sărit de pe tren ca să-și afle servieta. Cei doi hamali, deși aveau unul 6 și celălalt 5 copii, au rămas oameni de omenie, iar neguțătorul i-a cinstit cu câte 100.000 Lei.

„Calendarul dela Blaj”. Mii de cetitori ar dori ca acest calendar să apară și anul acesta. Însă la aceasta ne trebuie peste un milion de Lei pe cari noi nu-i avem. Ca să putem apărea, cetitorii noștri trebuie să ne trimită neapărat toate datoriile și restanțele, altfel nici poveste să putem apărea. Iar întrucât am primi aceste restanțe, nu vom putea tipări decât atâtea exemplare câte ni-se vor cere din bună vreme. Iară ca să mai dăm și anul acesta calendare în cinste, nici poveste nu poate fi, ba nici chiar pe așteptare nu. Deci 1) să ne trimită toți abonații restanțieri toate restanțele pe cari le află scrise cu cerneală roșie pe fâșia de adresă; 2) ceice doresc să aibă „Calendarul dela Blaj”, să ne scrie, în câte exemplare să li-l trimitem; 3) nimănu-i vom trimite „Calendarul dela Blaj” decât recomandat și plătit înainte. Prețul îl vom spune atunci când vom ști și noi, cam cât ne va costa și câte ni-se cer. Prețul va fi mult mai scump decât anul trecut.

S'au îmbogățit dintr'un singur pește. Zilele trecute 3 pescari din Constanța au prins un morun uriaș care era lung de 2 metri și 84 cm. și greu de 249 kg. Acesta a fost cel mai mare pește prins de pescarii noștri în cei din urmă 10 ani. Desfăcând pânțele peștelui, au aflat în el 29 kg. icre negre, pe cari le-au vândut cu 284.000 Lei, iar pe carne au primit 249.000 Lei, total Lei 533.000.

S'a scumpit din nou hârtia! Guvernul a încuviințat scumpirea hârtiei de ziar dela 36.10 la 58.60 Lei kilogramul, deci cu 22 Lei și 50 bani la kilogram, adică cu 61 la sută. Ziarele mari din Capitală, în frunte chiar cu „Scânteia” care este ziarul partidului comunist, au protestat la guvern împotriva acestei scumpiri. Noi ce să zicem? Gazetă mică, trăind numai din abonamente, nesuștinută de nici un partid, fiindcă nu face politică de partid, vom fi nevoiți a ridica și noi, asemenea „Luminei Satelor” din Sibiu, cu cel puțin 200 Lei abonamentul pentru acest an, iară zierele tuturor rău-platnicilor să le sistăm fără amânare. Trecem și ca ziar peste cele mai grele vremuri pe cari le-am trăit de 26 ani. Credem că abonații cinstiți ne vor înțelege, iară cei necinstiți ne vor părăsi, resp. ne vom scăpa noi de ei. Deocamdată însă am însemnat cu cerneală roșie pe adresa fiecăruia datoria ce o are la gazetă.

Fostul guvernator al Băncii Italiei Arzolini a primit cea mai mare pedeapsă ce se poate da, și anume 30 de ani de închisoare, fiindcă a predat aurul băncii Germanilor.

Buletinul Astrului. Harnicii studenți români-uniți dela Universitatea din Cluj-Sibiu au o mică revistă religioasă. Din lipsă de fonduri nu o pot tipări. O scot totuș șapirografată. Iată un exemplu frumos de muncă pentru mai marea glorie a lui Dumnezeu! Revista are ca motto salutarea îngerească „Bucură-te Marie, cea plină de dar, Domnul este cu Tine”. Colaborează studenți și studente, cu articole scurte, bine scrise și bine gândite. Apar și poezii cu caracter religios. La sfârșit sunt știri. Dumnezeu să le ajute!

Mi-e dor...

Mi-e dor de satul meu din vale,
Cuprins de dor și plin de jale
Ce doarme azi ascuns sub umbră;
Privindu-mi pașii mei din urmă.

Mi-e dor de casa cea bătrână
Ce numele-mi și azi îngână;
De alergarea cea din crânguri
Și de viața dusă 'n târguri.

Mi-e dor de calea prăfuită
De vânt și plâns azi băntuită;
Ce nu-mi mai simte pașii siguri
In fuga mea cu flori și muguri.

Mi-e dor de plânsul lin al apei
De geamătul cel greu al sapei;
De freacățul pădurii 'ntinse,
De lămpi și lumânări aprinse

Mi-e dor de satul meu din vale,
Cuprins de dor și plin de jale;
Ce-asteaptă astăzi să mă vadă
Ca iarna fulgii de zăpadă.

Ciciu

Cântec

Să te duci, bădiță, duci
Prin pădure să apuci.
Prin pădurea 'ntunecoasă,
Lupii înainte să și iasă;
Caii și-se poticnescă
Mâna dreaptă și-o scintească
Pe cea stângă să și o frângă.
Să și-o frângă de prin cot;
Să ramâi olog de tot.
Să și fraul cu dinții
Să măi murgul ca mușii.
Să și aduci, bade, aminte
De-ale mele dragi cuvinte.
Nu-i blestem dela un tată,
Că-i blestem dela o fată.
Nu-i blestem dela măicuță,
Că-i dela a ta draguță.
Dela-i arsă inimuță.

Vasile Haiduc

auzit în com. Uioara de Sus, Alba

De prin sate

† **Păr. Petru Gruia din Teiuș**

S'a stins ca o făclie din care s'a sfârșit uleiul după 59 ani închinăți lui Dumnezeu și binelui alor săi. Vestea morții — întâmplată la 5 Sept. — a venit cam târziu, din cauza vremurilor și-a întâmplărilor care nici nu au îngăduit să fie prohodit și petrecut la groapă de credincioșii pe care i-a păstorit cu atâta grijă și dragoste. Prohodul obișnuit i-s'a făcut la 6 săptămâni.

Păr. Petru Gruia e blăjan, născut la 28 Mai 1885. Tatăl său fusese multă vreme cantor la catedrală și dela dânsul a învățat cântările bisericesti încă de tânăr și a prins gust și dragoste de sfânta biserică.

Studiile le-a făcut tot la Blaj, unde a urmat și teologia. În anul 1910 a urcat treptele altarului, fiind hirotonit preot. Mitropolitul Mihaili l-a avut drag și l-a trimis să păstorească pe credincioșii din Șeica-Mică.

După zece ani trece în Aiudul de Sus, lăsând în Șeica o părticică din sufletul lui și amintirea duiosă a unui păstor adevărat. Din Aiudul de Sus vine la Teiuș, unde desfășoară o activitate bogată — până în anii din urmă, când cade la pat — punând temelie bisericii care este fata orajului mitropolitului Teofil [Mitropolitul Nicolescu l-a distins cu brâu roșu.

Ca preot a fost pentru credincioșii săi adevărat păstor și mai ales omul bisericii și al rugăciunii. Se ruga mult și îmbrățișa în rugăciunea lui pe toată lumea. Moartea l-a aflat pregătit: împăcat cu sine și cu toți. A dorit să fie înmormântat „fără nici-o podeabă și pompă trecătoare”. E așa de duiosă această ultimă dorință: „Locul unde am să fiu înmormântat rog să fie cât se poate la umbra sf. altar, aproape de Eucharisti-

cul Isus, ca și de acolo să fiu mai aproape de credincioșii din „Soc. Inimii lui Isus”, ca împreună să-l adorăm și preamărim...”

Odihnească în pace!

Cărți nouă

Prof. Dr. CORIOLAN SUCIU: Arhierell Blajului ctitori de școli naționale, la 190 ani dela deschiderea școlilor din Blaj. Blaj, Tipografia Seminarului 1944, 108 pagini de mărimea 20/16 cm., prețul Lei 120.

Orânduitorul în ale trecutului bisericii noastre, Părintele Dr. Coriolan Suciu, directorul licențiu de băieți din Blaj, a tipărit o carte nouă despre Blajul de altădată. A mai scris multe cărți despre Blaj și multe lucruri bune în gazetele, revistele și anuarele ce se tipăresc la Blaj. Cartea apărută zilele acestea se ocupă de Arhierell Blajului ctitori de școli naționale.

Se împlinesc 190 de ani când și-au deschis porțile vestitele școli ale Blajului, roadele binefăcătoare ale Sîntei Uniri. Înainte de Sfânta Unire cu Roma nu erau decât buhernițe românești. După Sfânta Unire Vlădicii Blajului întemeiază și susțin școli românești.

Inocențiu Micu Clain, cel dintâi vlădică cu reședința la Blaj, voia să întemeieze seminar și școli. Planul Episcopului era mare, dar n'a putut fi dus la îndeplinire, fiindcă a fost silit să plece din Transilvania. Urmașul său, Petru Pavel Aron, reușește să deschidă școlile din Blaj. În 11 Octomvrie 1754 vestește clerul și poporul că în Mica Romă a Transilvaniei începe școală românească. Toată viața sa a trăit foarte aspru, lipsindu-se și de cele mai nevinovate plăceri ale lumii acesteia, numai și numai spre a putea aduna bani și a ajutarea studenților săraci, fii de iobagi năpăstuși.

Vlădica Atanasie Rednic a dăruit Seminarului moșia dela Cut și tipografia, care de atunci se numește a Seminarului. Mult au muncit pentru propășirea școlilor din Blaj și Episcopii Atanasie Rednic, Grigore Maior a hotărît ca în fiecare an să le dea 50.000 litri de grâu ca să se facă „tipâl” (pâni) pentru școlarii săraci dela Blaj. A lăsat o fundațiune din care să se dele premii școlărilor sărăcuțoși și cu purtare bună. Pe vremea Episcopului Ioan Bob ajunge vestită școala normală din Blaj. Aci se pregăteau învățători pentru toată Transilvania. Episcopul Ioan Lemenyi susține cu jertfe mari școlălele Blajului. Mitropolitul Alexandru Șterca Șulușiu întemeiază o școală pentru fetițe, care va deveni liceul Sfânta Ecaterina de azi. Mitropolitul Ioan Vancea a ctitorit Internatul care li poartă numele. În timpul păstoririi sale s'au făcut multe îmbunătățiri importante la liceu. Mitropolitul Victor Mihalyl a deschis un azil de copii mici și în 1898 o școală pentru învățăceii de meserii și negustorii. Mitropolitul Vasile Suciu a întemeiat școala normală de fete care-i poartă numele. În timpul păstoririi sale s'a deschis Școala de arte și meserii Sf. Iosif din Blaj. În timpul păstoririi sale s'a clădit frumosul Institut al Recunoștinței în care sunt azi trei școli de fete, cu internate și e casa călugărițelor din Congregația Maicii Domnului. Mitropolitul Dr. Alexandru Nicolescu a păstorit 5 ani. În timpul păstoririi sale au fost edificate mai multe clădiri școlare. I. P. S. Valeriu Traian Frențiu ca patron al școlilor ajută cu tot dragul buna lor sporire.

Citind cartea Păr. Dr. C. Suciu, învești din ea multe lucruri folositoare și frumoase despre vlădicii Blajului.
SORA LILIANA

Sfânta zi de lucru sau drumul mai simplu spre Dumnezeu de Iosif Frolo după Dr. M. A. Nallis. Editura ziarului „Farul Nou” București. Tipografia „Bucovina” I. E. Toroușiu, București. 80 pagini de mărimea 15/10 cm., prețul Lei 100.

Di profesor Iosif Frolo a făcut un lucru foarte bun, când s'a hotărît să scoată această cărțică, în care răspunde la întrebările: „Cui îi aparții? De unde vii? Încotro te duci?” Nu putem să spunem decât, cuvinte de laudă la adresa acestei cărțicele, pe care citindu-o te înviorzi la suflet și rămâi atât de mulțumit și fericit. Dorim ca și preucurarea românească a acestei cărțicele să se treacă în 30.000 exemplare, cum s'a trecut originalul.

O nouă armă folosită de aliați contra Germanilor este tancul rapid „Helicot”, care are zece roți și fuge 80 km. pe oră. Acest tanc este înarmat cu un tun de 76 milimetri și face mari pagube tancurilor germane.

Scoala Normală Română Unită de Invățători — Blaj

Nr. 170 | 1944—45

Aviz școlar

Examenul de admitere în clasa I-a (întâia) și în clasa a V-a (cincia) la școala noastră se vor ține în ziua de 6 Noemvrie 1944, ora 8 a. m.

Absolvenții de 4-clase secundare gimnaziu, liceu teoretic, se pot prezenta la examenul de admitere în clasa a V-a, fără să mai ceară aprobarea Onoratului Minister.

Examenul de corigență, cu elevii restanțieri, se va ține în ziua de 7 Noemvrie 1944.

Cursurile școlii încep în ziua de 9 (nouă) Noemvrie 1944, ora 8 a. m., când toți elevii vor fi prezenți la școală.

Elevii care se prezintă la examenul de admitere, vor aduce cu ei toate efectele de pat și îmbrăcăminte, deoarece cei reușiți nu se vor mai înapoia acasă.

Taxa școlară e fixată pentru toate clasele la 7000 (șapte mii) lei anual, din care se va plăti jumătate la începutul anului școlar, cealaltă jumătate după vacanța de Crăciun.

Taxa pentru întreținere la internat se va fixa ulterior și va fi comunicată părinților la începutul anului școlar, când se vor prezenta cu copiii la școală.

Din taxa de întreținere ce se va fixa la internat, la începutul anului școlar se va plăti suma de lei 15.000, iar restul în două rate egale: după vacanța de Crăciun și după cea de Paști.

Întâia rată la internat o plătesc toți elevii, inclusiv bursierii, urmând ca bursa ce vor primi dela Onor. Minister să fie calculată în celelalte două rate.

Elevii cu taxele restante la școală și internat vor fi primiți numai după achitarea acestora.

Onorații Domni Preoți și Invățători ai satelor sunt rugați să comunice prezentul aviz celor interesați.

192 (1—1)

Direcțiunea

Liceul comercial român unit de băieți din Blaj

Nr. 132—1944.

Aviz școlar

Examenul de admitere în clasa a V-a se va ținea în ziua de 10 Noemvrie 1944, ora 8 dimineața.

La clasa I-a se va ținea examen de admitere în 13 Noemvrie 1944 numai în cazul când se vor prezenta pentru înscriere mai mult de 60 elevi.

În zilele de 13 și 14 Noemvrie 1944 se va face înscrierea elevilor din toate clasele și plățirea taxelor școlare.

Cursurile școlare se vor deschide în dimineața zilei de 15 Noemvrie 1944.

193 (1—1)

DIRECȚIUNEA

Poșta gazetel

Iosif Rusu 2336. Am primit 500 Lei în 5 August 1944.

Matiș Ioan 14.269. Schimbat adresa după dorință.

Când scriești ori trimitești banii ardați-ne totdeauna, și neapărat, și Nr. din stânga fâșiei, cu care vă merge gazeta. Altfel nu putem rezolvi scrisorile D'voastre.